

Jan Sedláček: Ústavní soud - Pojistka demokracie, či spíše její ohrožení?

- CZ24 News | 16. prosince 2022

ČESKO: Mluví se o tom, že Zemanův krok (předčasné jmenování nového předsedy Ústavního soudu) má ohrozit nezávislost ÚS. Já si myslím, že je to zbytečná obava. Není totiž co ohrozit. ÚS nezávislý nikdy nebyl a není.

Média vyzdvihují Ústavní soud jako “pojistku demokracie”, ve skutečnosti se ale ÚS v mnoha případech chová spíše jako třetí komora parlamentu – a na rozdíl od těch dvou “klasických” je ÚS prakticky bez demokratické kontroly od voličů. Navíc jeho kroky jsou mnohdy v rozporu se zájmy ČR a s morálkou a nestranností. Podívejme se na ty nejkřiklavější příklady.

První dva se udály v roce 2009. Tehdy se ÚS nejprve dostal na hranu (či spíše za hranu) svých pravomocí tím, že **zakázal předčasné sněmovní volby**. S odstupem je zcela jasné, že to udělal proto, aby uspěly ty “správné” strany. Tehdy totiž měla Suverenita zdárně našlápnuto ke sněmovním křeslům, zatímco TOP 09 a Věci veřejné ještě nebyly dostatečně mediálně “připraveny” na volební klání. O rok později to již bylo jinak. Tento zásah ÚS tudíž velmi pravděpodobně **zavinil to, že se Nečasova vláda dostala k moci** – a jak to poté dopadlo, víme všichni.

Druhým příkladem z toho roku byl nález ÚS, podle něž je **ztráta suverenity způsobená Lisabonskou dohodou údajně v souladu s Ústavou ČR**. Ačkoliv je tento nález naprostý právní paskvil, síla ÚS bohužel donutila i prezidenta Klause, aby tu dohodu podepsal. Petr Hájek v té době ani nepoužil přílišnou nadsázku, když tvrdil, že ÚS je v podstatě místodržitelství nadnárodního řízení v ČR.

Dalším příkladem byl **účelový zásah na podporu koalic** ve sněmovních volbách 2021. Ačkoliv se nakonec ukázalo, že to ani nebylo potřeba (na výsledné mandáty ta změna při tomto rozložení voličů neměla až tak značný vliv), pořád zůstal ve vzduchu viset vzkaz předsedy ÚS Rychetského nám všem: ***My v ÚS nejsme nestranní, stojíme pevně na straně Fialy a jeho pětikartelu a neváháme změnit pravidla v jejich prospěch.***

Poslední ukázkou jsou nedávná slova Rychetského, že by prý “nechce Ústavní soud jako součást Agrofertu”, což byl **zcela očividný útok na Andreje Babiše**. Ačkoliv můžeme mít na Babiše různé názory, jedno je jasné: předseda ÚS by v žádném případě neměl zasahovat do prezidentské volby útokem na konkrétního kandidáta.

Sečteno a podtrženo: **Ústavní soud není nestrannou institucí** a už vůbec ne nějakou “pojistkou demokracie”, ale aktivistickou institucí, která demokracii v mnoha případech spíše poškozuje. To, zda nového předsedu ÚS jmenuje Zeman, nebo jeho nástupce, je zcela zanedbatelný problém oproti tomu, jakou má ÚS moc a jak ji zneužívá. Myslím si, že je současný stav neudržitelný a je potřeba provést radikální změnu.

V každém případě je nutné významně omezit pravomoce ÚS a zavést osobní odpovědnost ústavních soudců za jejich rozhodnutí. Zajímavým nápadem by možná také bylo volit ústavní soudce přímo. A nebránil bych se ani diskuzi o tom, zda tu takovou instituci, jako je ÚS, vůbec potřebujeme.

AUTOR: Jan Sedláček

[ZDROJ](#)